

ПОШТОВАЊЕ ЗАКОНА И ОДГОВОРНОСТ

Инсистирање на примени закона, на поштовању правила и на одговорности свих субјеката укључених у образовно-васпитни процес, отклонило је штетне појаве које су биле свакодневница.

1. Уређено је тржиште уџбеника

Суочено са проблемом на тржишту уџбеника које је проузроковала неконтролисана либерализација предвиђена претходним законским решењем, Министарство просвете, науке и технолошког развоја је припремило нови Закон о уџбеницима.

Наиме, постојао је систем у коме наставник бира уџбеник, родитељ купује, а издавач није лимитиран да награђује наставнике и школу која бира његов уџбеник. У таквим околностима су створене високе цене уџбеника, корупција и велики број издавача који је штампао уџбенике за оне предмете где је тираж велики. Са друге стране, код нискотиражних уџбеника било је пуно недостајућих наслова. Поред мањина и ученика са посебним потребама, уџбеници су недостајали и у средњим стручним школама, при чему је преко 900 предмета средњих стручних школа било без уџбеника.

Упркос великом притиску од стране издавачких кућа и лобистичких група, августа 2015. године усвојен је нови Закон о уџбеницима којим јер уређено тржиште уџбеника тако да гарантује:

- квалитетан уџбеник доступан сваком ученику,
- решавање проблема корупције,
- унапређивање стандарда,
- растерећење тежине ђачке торбе смањењем обима уџбеника,
- растерећење родитељског буџета смањењем цене уџбеника,
- уџбенике на језицима националних мањина,
- уџбенике прилагођене ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом,
- увођење електронског додатка.

По мишљењу стручне јавности ради се о квалитетном, антикоруптивном закону који уводи системске промене у тржиште уџбеника, а који је у скупштини имао подршку и доброг дела опозиције.

2. Бесплатни уџбеници постали део система

После више година пилотирања пројекат бесплатних уџбеника доживео је трансформацију и нашао место у Закону о уџбеницима чиме се ово важно питање уредило на прави начин. Уместо да се уџбеници набављају за све ученике само нижих разреда основне школе, што је била пракса, прешло се на модел којим се финансирају уџбеници за ученике из социјално угрожених породица у свим разредима. Поред набавке уџбеника Закон предвиђа да Влада може финансирати развој недостајућих уџбеника и приручника како би се обезбедила пуна доступност.

У пројекту бесплатни уџбеници за школску 2015/2016. годину, Министарство је за више од 130.000 ученика обезбедило бесплатне уџбенике у укупној вредности од 630 милиона динара. Бесплатне уџбенике су добили и ученици припадници свих националних мањина

који наставу похађају на албанском, босанском, бугарском, мађарском, хрватском, словачком, румунском и русинском језику.

Ученици средњих стручних школа, којима недостају уџбеници за 901 предмет, од школске 2016/2017. године, захваљујући Министарству добиће бесплатне приручнике у електронском облику.

3. Смањена је цена вртића

Цена боравка деце у вртићима у појединим градовима није била у складу са законом. Променом подзаконских аката и инсистирањем Министарства просвете, науке и технолошког развоја на томе да локалне самоуправе примењују закон, цена вртића је смањена. Примера ради у Београду цена вртића коју родитељи плаћају преполовљена је са око десет на пет хиљада динара.

4. Повећана је одговорност у високом образовању

Инсистирање Министарства просвете, науке и технолошког развоја на примени одредби Закона о високом образовању које прописују да први људи универзитета, факултета и високих школа могу да буду бирани на ту функцију само два пута, смањило је могућност за корупцију и непотизам у високом образовању. Тзв. вечити ректори, декани, председници или директори који су и поред законског ограничења били на функцији више мандата морали су да се повуку са функција.

На захтев министра просвете, науке и технолошког развоја, ректор Универзитета Мегатренд поднео је оставку након што је позван на одговорност због кршења етичких начела.

ЗАЖИВЕО ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ У ПРОСВЕТИ

После више неуспелих покушаја за успостављањем јединственог информационог система у просвети и узалудно потрошених милиона евра у ове сврхе, наш образовни систем је био у заостатку за регионом и светом у погледу расположивих података о образовном систему. Било који приступ доношењу одлука на основу емпиријских података био је у старту немогућ.

Користећи искључиво сопствене капацитете, Министарство просвете, науке и технолошког развоја формирало је Групу за развој информационог система која је без финансијских трошкова развија софтвер и регистре информационог система.

Данас информациони систем садржи податке о институцијама (школама и факултетима), податке о свим запосленима у овим институцијама, податке о курикулуму за основне и средње школе, податке о студијским програмима за факултете, податке о структури одељења за основне и средње школе и информације о наставницима који предају сваком одељењу, као и друге важне податке за доношење образовних политика. Даљи план развоја предвиђа детаљне податке о ученицима, док је, уз подршку УНИЦЕФ-а, почео развој информационог система и за предшколске установе.

ТРАНСПАРЕНТНОСТ РАДА

Низом активности повећана је транспарентност рада Министарства просвете, науке и технолошког развоја, чиме је смањена могућност за корупцију.

1. Први државни орган који је своје податке учинио отвореним и јавно доступним

Министарство просвете, науке и технолошког развоја једно је од првих државних органа које је отворило своје податке јер је то најбољи начин за ефикаснији и одговорнији рад Министарства и квалитетније образовање.

Кроз концепт отворених података, по први пут, свим грађанима омогућено је да преко сајта Министарства, на једноставан и бесплатан начин, у реалном времену добију информације о школама, слободним радним местима и њиховом попуњавању, уџбеницима, студијским програмима, упису у средње школе и слично. Подаци су отворени у машински обрадивој форми како би се могли користити за прављење апликација и сервиса (нпр. апликације за бруцоше која даје увид у студијске програме).

Изменом Закона о научноистраживачкој делатности, Република Србија добила је први закон који обавезује један државни орган да податке држи у форми отворених података. Ради се о подацима о научноистраживачким организацијама, истраживачима, научним пројектима и научним резултатима. Отворени и доступни подаци су од кључне важности за смањивање јаза између државе и иновативне заједнице јер су за научну заједницу ови подаци развојни потенцијал.

За велики напредак у овој области Министарство просвете, науке и технолошког развоја добило је признање од Министарства државне управе, UNDP-а и Светске банке.

2. Највећа јавна база докторских дисертација: НаРДуС

У складу са принципом отворености науке и знања који је један од принципа националних и европских стратешких оквира, Министарство просвете, науке и технолошког развоја је изменом Закона о високом образовању формирало Национални репозиторијум докторских дисертација - НаРДуС. Кроз европску донацију развијен је овај репозиторијум у коме се до сада налази преко три хиљаде докторских дисертација одбрањених како на државним, тако и на приватним универзитетима. Као највећа ризница дисертација на српском језику које су слободно доступне свима, НаРДуС ће постати део европског репозиторијума теза. Формирањем ове базе, повећана је отвореност и доступност знања, а смањена могућност плагирања научних радова.

3. Награда за Информатор о раду

Поводом Међународног дана права јавности да зна, Повереник за информације од јавног значаја доделио је 2015. године Министарству просвете, науке и технолошког развоја награду за најбољи Информатор о раду.

Министарство је као добитника признања изабрала Комисија чији су чланови председници новинарских удружења УНС-а и НУНС-а, представник академске јавности и представник Коалиције НВО за слободу приступа информацијама.

4. Сајбер комуникација (интернет страница, друштвене мреже)

У циљу лакшег, бржег и ефикаснијег претраживања информација Министарства просвете, науке и технолошког развоја, направљена је нова интернет страница, која садржи велики број докумената и података од јавног интереса. Са сајта је, између осталог, могуће преузети финансијски план Министарства, план јавних набавки, кварталне извештаје о реализацији јавних набавки, као и друга релевантна финансијска документа. Страница садржи и интерактивни садржај, па се једним кликом може пронаћи било која образовно - васпитна установа у Србији.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја прикључило се и савременим начинима комуницирања са заинтересованим грађанима, који могу добити информације и преко друштвених мрежа Фејсбук и Твитер.

ИНВЕСТИЦИОНА УЛАГАЊА

Министарство просвете, науке и технолошког развоја је, у оквиру расположивих финансијских средстава, активно радило на изградњи и реконструкцији објеката од значаја за образовано - научни процес.

1. Станови за младе научнике

После 25 година, инвестицијом од 8.430.430,00 евра, марта 2015. године, завршена је изградња станова за младе научнике и уручени су им кључеви од 134 новоизграђена стана у Блоку 32 на Новом Београду. На тај начин, после више деценија, решава се стамбено питања младих научника, али не само у Београду, већ и у Крагујевцу и Нишу где је прошле године започета изградња станова чији је завршетак планиран за крај ове и почетак 2017. године.

2. Програм модернизације школа

Кроз „Програм модернизације школа“, који се финансира из кредита ЕИБ-а у износу од 35 милиона евра, а који се реализује у 65 локалних самоуправа, завршено је 95-97% радова на 51 школи из I фазе у вредности од 8.2 милиона евра, док је расписан тендер за II фазу и 81 школу у вредности од 13.5 милиона евра, с тим што III фаза предвиђа додатних 37 школа.

3. Образовање за социјалну инклузију

Реализацијом кредита ЦЕБ-а „Образовање за социјалну инклузију“, који износи 20 милиона евра, добићемо око 1.800 места у смештајним капацитетима установа ученичког и студентског стандарда, а значајно ће се повећати приступачност особама са посебним потребама.

Завршени су радови у Студентском граду у Београду (88.8 милиона динара), реконструкција и доградња ученичког дома „Карађорђе“ у Београду (148.6 милиона динара), изградња крила Дома ученика пољопривредне школе у Свилајнцу (53.1 милиона динара), надоградња Дома ученика у Лесковцу (43.3 милиона динара), изградња крила Студентског центра у Чачку (82.8 милиона динара) и набавка комплетне опрема за смештајни блок (47.3 милиона динара), као и прва фаза изградње највећег студентског одмаралишта на Балкану - на Палићу (138.2 милиона динара) и Студентског центра Ужице

(84.5 милиона динара). У току су радови на изградњи крила дома ученика у Крагујевцу и Чачку, изградња дома ученика у Трстенику и наставак радова на Студентском одмаралишту на Палићу.

4. Енергетска ефикасност у јавним објектима

У оквиру кредита KfW-а „Енергетска ефикасност у јавним објектима“, који износи 15 милиона евра, унапредиће се услови у 40 школа како би се у њима смањила потрошња енергије и унапредили услови за учење и рад.

5. Инвестиције из редовног буџета

Из средстава редовног буџета (1.08 милијарди динара) у 400 објеката (од основних школа до факултета) урађени су грађевинско-занатски радови (подови, столарија, инсталација водовода, канализације, електрике, грејања и др.). Из ових средстава саниране су и штете настале у школским објектима као последица елементарних непогода.

6. Изградња и реконструкција објеката предшколских установа

На основу кредита Светске банке у износу од 50 милиона евра, започет је пројекат „Подршка раном образовању и инклузији у Србији“. У сарадњи са УНИЦЕФ-ом и Фондацијом Новак Ђоковић, изградњом нових вртића и реконструкцијом постојећих, унапредиће се инфраструктура, људски капацитети и програми како би сва деца добила једнаку шансу од најранијих година, односно како би за сву децу било места у вртићима.

ПОВЕЗИВАЊЕ ОБРАЗОВАЊА И ПРИВРЕДЕ

Повезивање образовања и привреде представља основ за развој средњег стручног образовања.

1. Национални оквир квалификација Србије (НОКС)

Национални оквир квалификације у Србији, у чију израду су укључене образовне установе, ресорна министарства, привреда, Национална служба за запошљавање и друге заинтересоване стране, треба да користи како ученицима и студентима, тако и привреди и да обезбеди компатибилност са европским образовним простором. Квалификација, наиме, треба да покаже шта одређена особа уме и може да уради, а не само коју диплому или сертификат има и коју школу је завршила.

НОКС треба да подупре реформске процесе који ће унапредити образовни систем тако да из њега излазе компетентни појединци који могу да одговоре на потребе тржишта рада, друштва као целине, али и да задовоље своје личне потребе.

Савет за стручно образовање и образовање одраслих и Национални савет за високо образовање усвојили су главне елементе Националног оквира квалификација у Србији (НОКС). Квалификације су разврстане на осам нивоа квалификација са поднивоима на шестом, седмом и осмом нивоу. За све нивое утврђени су описи као и начин разврставања претходно стечених и актуелних квалификација према НОКС-у.

У току је припрема нацрта закона о НОКС-у, израда студије за институционални и финансијски оквир успостављања система, као и израда базе квалификација. Упоредо са овим процесима одржавају се консултације са различитим социјалним партнерима, а у наредном периоду се планира и позиционирање НОКС-а у односу на Европски оквир квалификација.

2. Нови профили у средњим стручним школама

Од школске 2014/15. године из огледа у редован систем средњег стручног образовања, после завршеног процеса праћења и вредновања, преведено је 35 образовних профила, као што су на пример: техничар за рециклажу, администратор рачунарских мрежа, оператер машинске обраде, техничар дизајна производа од коже и др.

Почев од школске 2016/17. године започеће реализација још 8 преведених огледа, и то: машински техничар за репаратуру, електротехничар мултимедија, техничар ваздушног саобраћаја за безбедност, техничар ваздушног саобраћаја за спасавање, техничар ваздушног саобраћаја, авиотехничар, мехатроничар за транспортне системе аеродрома, службеник у банкарству и осигурању. Пре почетка нове школске године, очекује се да ће у систем бити преведени и профили: виноградар - винар и техничар за ловство и рибарство.

У складу са Стратегијом развоја образовања Републике Србије до 2020. године, сви нови програми засновани су на стандардима квалификација, компетенцијама и исходима учења и развијени су и реализују се у сарадњи са привредом. Укупан број оваквих профила у систему је сада 58, укључујући и 4 нова образовна профила род којих су три (индустријски механичар, бравар заваривач и електричар) развијена у сарадњи са Немачком агенцијом за техничку сарадњу (ГИЗ), а један профил (оператер за израду намештаја) уз подршку Регионалне агенције за економски развој и предузетништво Пчињског округа (ВЕЕДА), односно Швајцарске агенције за развој и сарадњу (СДЦ), према моделу кооперативног учења.

3. Предузетничко учење и сарадња школе и привреде

Предузетничко учење подразумева успостављање и реализацију концепта ученичких компанија где ученици стичу знања методом која подразумева рад у реалним условима. У том процесу ученицима помажу посебно обучени наставници - ментори са којима заједнички оснивају компанију, развијају је и затварају током једне године. Проучавајући животни циклус једне компаније, ученици сазнају како да се носе са проблемима, препрекама и успесима. Ученичкој компанији профит није примарни циљ, оне представљају школски пројекат образовног карактера.

У току је реализација регионалног пројекта у оквиру Центра за предузетничко учење југоисточне Европе (SEECCEL) који има за циљ развој и имплементацију предузетничких компетенција у нашем образовном систему. У пројекат је из Србије укључено 9 основних школа, 2 гимназије, 2 средње стручне школе, Учитељски факултет из Јагодине, Факултет за економију и индустријски менаџмент из Новог Сада, Пословни инкубатор техничких факултета Универзитета у Београду и Регионални центар за усавршавање наставника из Чачка.

Такође, Британски савет, уз подршку Британске амбасаде и Министарства просвете, науке и технолошког развоја, израдио је Приручник - водич за сарадњу са послодавцима. Приручник, који је настао у оквиру пројекта “Укључивање послодаваца и реформа стручног образовања на Западном Балкану”, намењен је свим средњим стручним школама

у региону и послодавцима, а први одштампани примерак Приручника министру просвете, науке и технолошког развоја др Срђану Вербићу уручио је Његово Краљевско Височанство Принц Чарл, приликом посете Београду.

ОБРАЗОВАЊЕ ЗА СВЕ

Равноправан приступ образовању за сву децу.

1. образовање на језицима националних мањина

Новим Законом о уџбеницима решава се проблем недостајућих уџбеника за припаднике националних мањина. У случају уџбеника на језицима националних мањина проблем је био у квалитетном преводу и малом тиражу. Министарство просвете, науке и технолошког развоја предложило је земљама матицама сарадњу по питању превода, а из буџета је у 2016. години издвојено 134 милиона динара за недостајуће уџбенике. Потписани су тројни споразуми између Министарства, Завода за уџбенике и националних савета националних мањина који дефинишу динамику обезбеђивања ових уџбеника.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја обезбеђује и неопходне услове за несметано високо образовање припадника националних мањина на матерњем језику. У Бујановцу је изграђен потпуно нови објект у којем је отворено одељење Економског факултета из Суботице где студенти наставу слушају на албанском и српском језику.

Министар др Срђан Вербић је приликом отварања Факултета оценио да је отварање школа и факултета веома значајно за сваку заједницу, а посебно за средине са мешовитим становништвом. Он је истакао да је “отварање одељења Економског факултета пажљиво планирано и у то планирање били су укључени многи важни чиниоци овдашњих прилика, као и бројне организације и институције”.

2. Афирмативне мере

Министарство просвете, науке и технолошког развоја донело је Правилник о мерилима и поступку за упис ученика - припадника ромске националне мањине у средњу школу под повољнијим условима ради постизања пуне равноправности. Ове године се први пут реализује афирмативни упис на нов начин. Главна промена је да се афирмативна мера спроводи по два критеријума (етичком и социјалном). Ученици ромске националне мањине су на овај начин боље обухваћени „образовном подршком“.

Такође, Министарство просвете, науке и технолошког развоја постиже и упис припадника ромске националне мањине на високошколске установе. Променама у Стручном упутству за спровођење уписа у прву годину студија студијских програма основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република Србија за школску 2015/2016, допринело се унапређењу примене афирмативне мере за ученике ромске националности. Поред бесплатне припремне наставе за упис на факултете, коју могу да користе ученици ромске националности, промењена је процедура уписа и донета је одлука да се подржи и финансира целокупан период студирања кандидата који се пријаве и буду уписани на студијске програме применом афирмативне мере.

Одлуком Владе Универзитету у Београду одобрено је да упише 90 особа ромске националности, кроз програм афирмативне мере (а не збирни проценат од 2% студената заједно са лицима са инвалидитетом, као претходних година). Студенти који упишу прву годину студијских програма, кроз афирмативну меру и буду финансирани из буџета Републике Србије, стичу право коришћења бесплатног смештаја и исхране у студентским домовима и ресторанима. Они, такође, под повољнијим условима задржавају буџетски статус, што уз стипендије и студентске кредите, за које су средства обезбеђена у буџету, јесу значајне мере подршке завршетку студија.

Заштитник грађана у свом Годишњем извештају за 2015. годину наводи да решавање питања примене афирмативних мера у области образовања, које треба да помогну Ромима у постизању једнакости са другим нашим грађанима, заслужује похвалу.

3. образовање одраслих

Образовање одраслих је део јединственог система образовања Србије, који обезбеђује одраслима током целог живота стицање компетенција и квалификација потребних за лични и професионални развој, рад и запошљавање, као и друштвено одговорно понашање. Одраслима је омогућено да бирају пут стицања образовања и квалификација између формалног (кроз школски систем) и/или неформалног пута (кроз систем обучавања код установе за неформално образовања одраслих).

У области Формалног образовања одраслих (основно и средње образовање одраслих), донети су нови наставни планови и програми, прилагођени потребама тржишта рада и потребама одраслих. Прописане су и мере којима се обезбеђује упис одраслих у средње образовање под повољнијим условима.

У области Неформалног образовања одраслих обезбеђени су услови за стицање компетенција и квалификација кроз систем неформалног образовања, а кроз акредитацију јавно признатих организатора активности и програма образовања одраслих (ЈПОА). Наиме, омогућено је установама и другим организацијама (јавне агенције и предузећа, организације надлежне за послове запошљавања, привредна друштва, синдикалне организације, стручна друштва, центри и организације за стручно усавршавање, привредна коморама, удружења послодаваца и другим) да стекну статус установе која пружа квалификације и стручне компетенције кроз неформално образовање и обучавање. Када појединац приложи исправу коју је стекао код ЈПОА, послодавац може несумњиво да „прочита“ које компетенције, односно коју квалификацију је кандидат стекао кроз неформални програм обуке.

Тренутно је у процесу акредитације 50 програма неформалног образовања из најразличитијих области (страни језици, ИКТ вештине, области туризма, угоститељства, прераде хране, безбедности и здравља на раду, саобраћаја, услуга, али и обуке за занимања која нису атрактивна младима кроз редован систем образовања, а потребна су тржишту радне снаге, као што су: армирач, заваривач, ливац, шумски секач, шминкер, бармен, собарица....).

Такође, у сарадњи са Министарством правде и Управом за извршење кривичних санкција успостављени су механизми за системско решавање питања образовања одраслих у установама за извршење кривичних санкција - Казнено поправним заводима (КПЗ) и Васпитно поправним домовима (ВПД). Штићеници ових установа сада имају прилику да започну или наставе своје прекинуто образовање у оквиру редовне основне школе у КПЗ и ВПД. За сада је верификовано пет основних школа у пет КПЗ (у Крушевцу, Ваљеву,

Сремској Митровици, Нишу и Пожаревцу) и тренутно се у процесу основног образовања налази 316 штићеника који су на извршењу кривичних санкција. Полазницима је омогућено да по завршетку програма добију сведочанство о завршеном разреду на којем се не види да је школу или разред завршио за време извршења кривичне санкције.

4. Инклузивно образовање

Напорима Министарства просвете, науке и технолошког развоја у протекле две године, инклузивно образовање подржано је низом мера које обезбеђују да сви грађани уживају једнако право на образовање, без обзира на пол, расу, националну, верску или језичку припадност, социјално и културно порекло, имовно стање, узраст, физичку и психичку конституцију, сметње у развоју или инвалидитет. Обезбеђивање ране доступности образовања и укључивање сваког детета у образовање кључно је за остваривање дечјих и људских права, социјалну инклузију и развој људског капитала. Формирањем Групе за социјалну инклузију у оквиру Сектора за развој и високо образовање ради се на унапређивању овог сегмента:

- урађен је национални оквир за мониторинг инклузивног образовања и спроводен процес праћења и мониторинга са циљем унапређивања и политика и праксе;
- урађен је нацрт Акционог плана за инклузивно образовање 2016-2020 који је у фази добијања мишљења од релевантних министарстава и партнера;
- посебна пажња је посвећена унапређивању компетенција запослених за област инклузивног образовања и реализована је кампања за повећање обухвата деце, посебно ромске националне мањине припремним предшколским програмом;
- уведена је бесплатна инфо линија за родитеље о инклузивном образовању;
- формирана је Вршњачка мрежа подршке инклузивном образовању;
- донет је Правилник о афирмативним мерама уписа у средње школе, као и Одлука о упису на факултете ученика из осетљивих друштвених група.

БОРБА ПРОТИВ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И НАСИЉА

Уз подршку УНИЦЕФ-а настављен је рад Групе за превенцију дискриминације и насиља, предузете су активности и обуке у циљу превенције насиља и заштите деце у школама - заштита деце од дигиталног насиља, од сексуалног и родно заснованог насиља.

- Кроз пројекат „Зауставимо дигитално насиље“ обучено је преко 8.000 ученика и запослених за безбедно коришћење интернета и реаговање у ситуацијама дигиталног насиља, док је у циљу обезбеђивања адекватне подршке креирана СОС апликацију на фејсбук страници („Бирај речи, хејт спречи“) која је доступна свим ученицима који трпе било који од облика дигиталног насиља и на којој дежурају обучени студенти завршне године психологије, сваког дана у периоду од 07 до 24 часа. Ову кампању су подржали и амбасадори УНИЦЕФ-а. Такође, свим школама у Србији, достављен је Приручник „Дигитално насиље - превенција и реаговање“ који садржи све информације потребне за упознавање са појмом насиља које се одвија у виртуелном свету.

- Кроз пројекат „Превенција родно заснованог насиља“ обукама је обухваћено 5.800 ученица, 4.900 ученика и 1.800 запослених у 50 основних и средњих школа, а школама је дистрибуиран „Приручник за превенцију родно заснованог насиља“ који садржи информације о појму родно заснованог насиља, примере добре праксе из школа које су се бавиле овом темом, као и примере радионица за рад са ученицима, родитељима и наставницима.

- Кроз пројекат „Кризне ситуације и интервенције у образовно-васпитним установама“ кроз обуку је прошло 1.300 запослених који су обучени за реаговање у кризним ситуацијама. Њима су пружена неопходна знања о томе шта треба да предузму када се у оквиру школе или предшколске установе догоде кризни догађаји попут озбиљне повреде, смрти ученика или наставника, поплаве, насиља великих размера, односно како да реагују у тим ситуацијама и којим редоследом да предузимају кораке. Школа је дистрибуиран и Приручник „Психолошке кризне интервенције у образовно-васпитним установама“.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја у сарадњи са УНИЦЕФ-ом, наставило је спровођење програма „Школа без насиља“, у који су укључене 274 основне и средње школе и којим је обухваћено око 17.000 наставника и 229.000 ученика.

БРЖЕ, ЈЕФТИНИЈЕ И ЈЕДНОСТАВНИЈЕ ПРИЗНАВАЊЕ ДИПЛОМА СТЕЧЕНИХ НА СТРАНИМ ФАКУЛТЕТИМА

Чекало се десет година да након потписивања Лисабонске конвенције о признавању високошколских исправа наша земља почне да реализује одредбе овог међународног споразума. Након измена и допуна Закона о високом образовању у септембру 2014. године Министарство је формирало “ЕНИК/НАРИК” центар који се бави признавањем страних високошколских диплома за потребе запошљавања. Нострификација страних диплома више неће зависити од појединачних факултета, а Центар је посао признавања ради запошљавања преузео од универзитета октобра 2015. године, док је признавање диплома ради наставка школовања у Србији (академско признавање) и даље је у надлежности високошколских установа.

На овај начин наши студенти који су стекли диплому на страниј високошколској установи, а желе да се врате и раде у Републици Србији, могу на једној адреси, у Министарству просвете, науке и технолошког развоја брже, јефтиније и једноставније да заврше целу процедуру признавања дипломе. Цео поступак се завршава у року од 90 дана, по цени републичке административне таксе од 3.500 динара, док је тај поступак на факултетима трајао годинама и коштао је више од 1.000 евра.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Република Србија укључена је у низ међународних иницијатива које доприносе развоју образовања и подизању научно-истраживачких капацитета.

1. Регионално лидерство у реформи образовања

У Београду је, на основу споразума седам држава, отворено седиште Секретаријата регионалне иницијативе за развој образовања у Југоисточној Европи (ЕРИ-СЕЕ). Поред подршке националним иницијативама за реформу образовања, ова регионална канцеларија има за циљ повезивање земаља региона у напорима ка регионалном и европском оквиру развоја образовања. Ова канцеларија учиниће да наш главни град постане регионални центар реформе образовања.

2. WISE

Министар просвете, науке и технолошког развоја др Срђан Вербић, у име Републике Србије, потписао је уговор о оснивању Центра за истраживање и иновације Западног Балкана – WISE који треба да постане средство за умањење „одлива мозгова“, односно да омогући истраживачима да раде на изузетно важним и привлачним пројектима, а да истовремено остану у својим земљама.

„Један од значајних елемената за развој наше науке је међународна сарадња. Српски интерес, као и наш заједнички интерес на Западном Балкану, јесте да промовишемо и охрабримо успостављање регионалних мрежа научника и да креирамо услове за паметну специјализацију у региону. Заједно можемо да ојачамо наше ресурсе и знање, а како би постали успешнији“, рекао је тада министар Вербић.

Ова међународна организација, са седиштем у Сплиту, ради на промовисању сарадње научника унутар и изван региона Западног Балкана, са посебним нагласком на научну дијаспору, у циљу омогућавања заједничког коришћења великих научних инфраструктура и промовисања научних центара изврности.

WISE посебно промовише мобилност младих истраживача и доктораната у региону, као и између региона и других земаља.

3. Студенти на утакмици у Албанији

Министар просвете, науке и технолошког развоја др Срђан Вербић предводио је посету педесетак студената и ученика из градова широм Србије Републици Албанији. Овој посети претходио је корак који су начиниле Република Србија и Република Албанија потписивањем споразума о оснивању Регионалне канцеларије за младе Западног Балкана у Бечу. Посету су организовала министарства просвете ове две земље, а студенте и ученике примили су премијер Албаније Еди Рама, као и министарка за просвету Никола Линдита.

Студенти и ученици из Србије, са својим домаћинима, албанским вршњацима, присуствовали су у утакмици Албанија - Србија у Елбасану.

Ова посета је реализована у циљу унапређивања сарадње младих, јачања духа толеранције и поштовања људских вредности.

4. Билатерална и мултилатерална сарадња

Потписан је велики број билатералних и мултилатералних споразума, а између осталог и:

- споразум за спровођење Програма Еразмус+ са Европском унијом;
- споразум о научно-технолошкој сарадњи са Аргентином;
- споразум о сарадњи између Републике Србије и Свете Столице у области високог образовања;
- споразум између Владе Републике Србије и Владе Републике Македоније о сарадњи у области образовања, науке и технологије;
- програм просветне сарадње између Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Министарства просвете Народне Републике Кине за период 2016-2020. године;
- програм сарадње у области образовања између Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Министарства образовања и културе Републике Индонезије.

Реализоване су пројектне активности у оквиру просветне и научно-техничке сарадње са Аустријом, Белорусијом, Италијом, Кином, Немачком, Португалом, Словачком, Словенијом, Француском, Хрватском, Црном Гором и другим државама. Потписан је Меморандум о разумевању са САД о Фулбрајт програму академске размене.

ИСТРАЖИВАЊА ЗА ИНОВАЦИЈЕ

На предлог Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Влада Републике Србије усвојила је Стратегију научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2016. до 2020. године – „Истраживања за иновације“. Стратегијом су, на основу анализе тренутног стања и кључних проблема, утврђени циљеви у области науке и иновација у Републици Србији до 2020. године, као и инструменти и смернице за њихово остварење.

Визија Стратегије је да у року од пет година наука у Републици Србији буде заснована на систему који подржава изврност у науци и релевантност за економски развој, конкурентност привреде у Републици Србији, као и развој друштва у целини.

Мисија Стратегије је успостављање делотворног националног истраживачког и иновационог система интегрисаног у Европски истраживачки простор који се ослања на партнерства у земљи и иностранству и доприноси економском расту, друштвеном и културном напретку, подизању стандарда грађана и квалитету живота.

ПРВИ НАУЧНО-ТЕХНОЛОШКИ ПАРК У СРБИЈИ

Научно-технолошки парк представља место које пружа подршку малим инкубатор-предузећима, која се баве развојем идеја и њиховом технолошком применом. На тај начин се ствара могућности за запошљавање младих високообразованих кадрова.

1. Основан је научно-технолошки парк “Београд”

Отварањем Научно- технолошког парка “Београд”, првог у Србији, створени су услови за убрзан технолошки развој земље, повезивање научноистраживачких институција са привредом и омогућено је да се потенцијал младих и универзитетски образованих људи искористи као најзначајнији развојни ресурс Србије.

НТП “Београд” отворили су октобра 2015. године министар просвете, науке и технолошког развоја др Срђан Вербић, тадашњи потпредседник, а сада председник Швајцарске конфедерације Јохан Шнајдер Аман и градоначелник Београда Синиша Мали. У овом простору ради бизнис инкубатор технолошких факултета који је „одгајио“ 50 компанија које запошљавају 300 инжењера. Они су само прошле године у буџет Србије, кроз порез, уплатили више од 1,5 милиона евра. За непуних годину дана рада, НТП “Београд” је привукао више од 20 нових компанија, како технолошко развојних, тако и малих иновативних старт ап компанија из целог света.

2. Оснива се научно-технолошки парк у Новом Саду

Министар просвете, науке и технолошког развоја др Срђан Вербић потписао је са представницима Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој, Универзитета у Новом Саду, Факултета техничких наука, Јединице за управљање пројектима “Истраживање и развој”, споразум о изградњи објекта Технолошког парка Универзитета у Новом Саду.

Предвиђа се да ће у новом, модерном и атрактивном објекту за три до пет година радити неколико хиљада младих инжењера школованих на Факултету техничких наука, што је од великог значаја за Факултет, Универзитет у Новом Саду, град Нови Сад и Србију. Средства за изградњу овог објекта обезбедила је Влада Републике Србије - Министарство просвете, науке и технолошког развоја, у сарадњи са Факултетом техничких наука.

ПРИДРУЖИВАЊЕ ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

Министарство просвете, науке и технолошког развоја остварило је значајне резултате у процесу приступања Европској унији.

1. Образовање и наука једни од најуспешнијих сектора по оцени Европске комисије

У последњем годишњем извештају Европске комисије о напретку Републике Србије за 2015. годину, четири поглавља су оцењена највишом оценом од чега су три поглавља за која је задужено Министарство просвете, науке и технолошког развоја. Преговарачке позиције за поглавља 25 и 26 су у завршној фази.

2. Приступање европским фондовима за науку: Хоризонт 2020

Министар просвете, науке и технолошког развоја др Срђан Вербић, 1. јула 2014. године, потписао је у Бриселу споразум о придруживању Републике Србије новом оквирном

програму Европске уније за истраживање и иновације - “Хоризонт 2020”. На тај начин, Република Србија је у ресору науке и технолошког развоја постала равноправна са чланицама Европске уније.

Хоризонт 2020 је изузетно значајан за српску науку и научнике, али и предузећа и друге организације које у њему могу да учествују. Са буџетом од око 78 милијарди евра, ово је до сада највећи оквирни програм за истраживање и иновације Европске уније.

У Хоризонту могу да учествују истраживачке групе на универзитетима, истраживачки институти, појединачни истраживачи, мала и средња предузећа, велике компаније, као и остале владине, невладине и приватне организације и институције. Појединци, институције и предузећа из Србије у програму учествују равноправно са онима из држава чланица Европске уније.